DIVADLO
PETRA BEZRUČE
PŘIPRAVILO
PRO VÁS HRU
PANA JEAN BAPTISTE MOLIÈRA

LAKOMEC

Vysloví-li se Molière, vyslovilo se jméno věčné. Básníků obrovské velikosti je v oboru veseloherním málo, jedním z nejobrovštějších je Molière, syn čalouníkův, dítě z lidu. Sám jsa hercem a náležeje podle náhledů doby své tedy k lidu opovrženému, povznesl se zase duchem svým až na přátelství s prvními duchy Francie, ano i s králem Francie. Herec Molière nestal se sice členem Francouzské akademie, někdy ke konci minulého století ale postavila akademie ta v místnostech svých poprsí jeho a vepsala v historii lidského ducha památná slova: „Nic nescházelo slávě jeho, on schází slávě naší". Za živa stoloval s knížaty a když umíral, odepřeli mu dva kněží poslední pomazání, a když umřel, odepřel mu farář hrob. „Jakž, odpírají mu poctivý hrob?" zvolala vdova jeho. „V Řecku by mu postavili oltáře."

„Molièrovi nemůžem nikoho po bok postaviti," přiznávají se sami chlubiví Němci — a to je tuze, tuze mnoho. Molière stvořil ná-

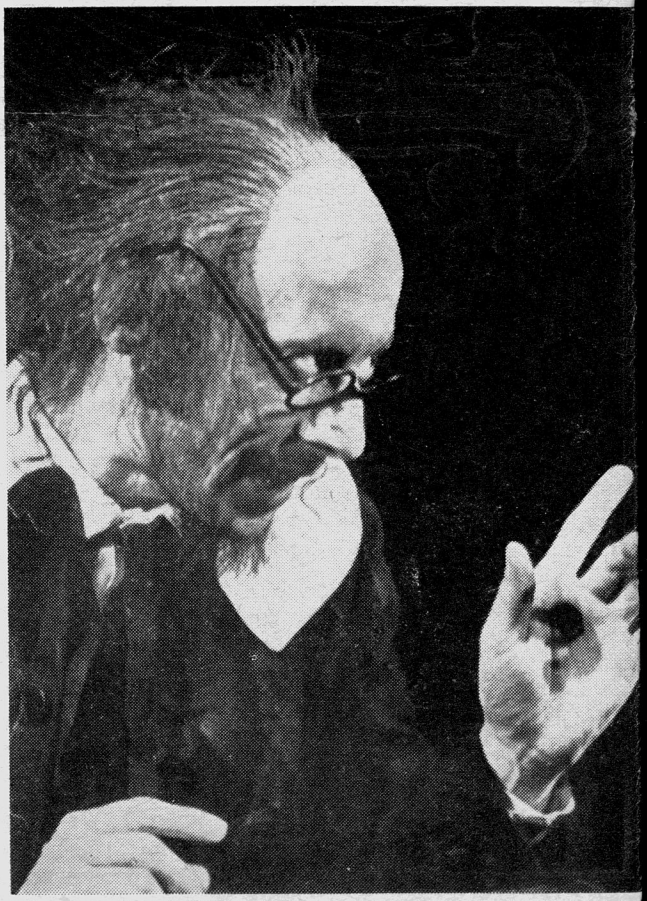

rodní veselohru francouzskou. Vybavil ji z přehnaných intrik komedie španělské, zprostil ji improvizace italské, uvedl ji na onu kolej, na které se Francouzům nejlíp daří, na objektivní totiž líčení života a lidí samých. Kdo ho pozval do společnosti, aby se společnost vtipným Molièrem pobavila, zmýlil se velmi; Molière bavil jen sebe sama, pozoroval každý pohyb, ano byl tak nezdvořilým, že sobě to ve společnosti i zapisoval. Jasnost a pevnost v líčení povahy byly hlavním jeho ideálem.

Život Molièrův a divadlo byly totožny. Churav již napsal svého „La Malade imaginaire" (Zdravého nemocného), poslední svůj kus, na smrt nemocen hrál v kuse tom hlavní úlohu domněle nemocného, při slově „juro" sklesl a odnesli ho z jeviště na smrtelné lože. JAN NERUDA

Alena Tománková — ÉLISE
Milan Šulc — HARPAGON

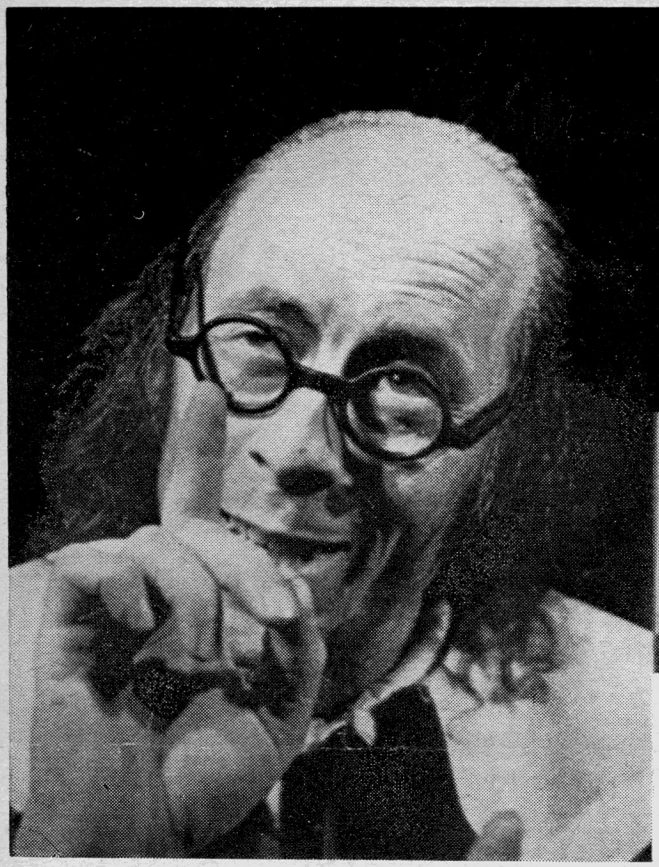

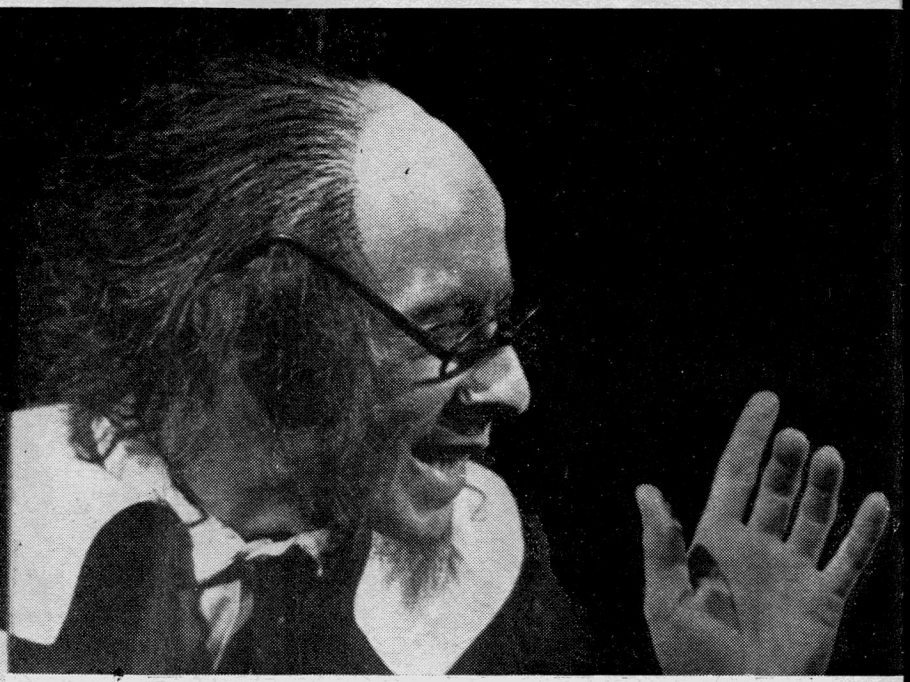

Pan Šulc dvacet let u divadla

Mistře, jak dlouho jste vlastně u divadla?

Přesně před dvaceti lety zeptal se mě režisér Bok na zrovna takovou pitomost. „Prosím, od pátku," odvětil jsem zdvořile. Bylo pondělí a ten den jsem započal oslnivou dráhu divadelního komika. Přitom jsem rozený milovník.

Omyl však zřejmě stojí i na počátku věcí s mnohem větším dosahem.

To pro moji útěchu?

Ano. Ale sotva už někoho jiného.

Začínalo se vám dobře?

Dobře. Dostal jsem pár facek a roli Čipery v Molièrově „Lakomci".

Potěšilo vás, když jste po dvaceti letech dostal v stejném kuse roli titulní?

Dodnes jsem se z toho nevzpamatoval. Očekával jsem, že najisto bude obsazen správní ředitel.

Vycházíte ve svém předpokladu z nějaké jeho přednosti?

Nesahejte mi na něj! Já chovám k ředitelům sympatie. Když jsem před dvaceti lety nastoupil, pánský soubor (dnes je tomu zvykem u dam) hned sepsal protestní petici, ale můj první ředitel vyrazil s nimi dveře. Ať mu to pánbů oplatí!

Váš uhrančivý talent mu tedy nezůstal skryt?

To v žádném případě. Hrál jsem rovnou ty nejdůležitější role, co mají proto tak málo textu, navíc jsem

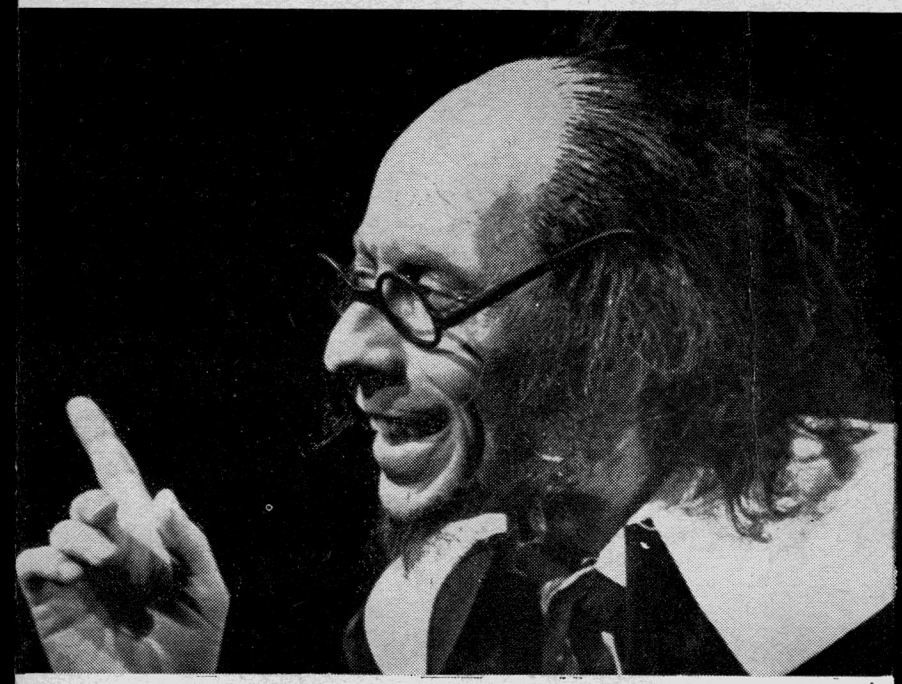

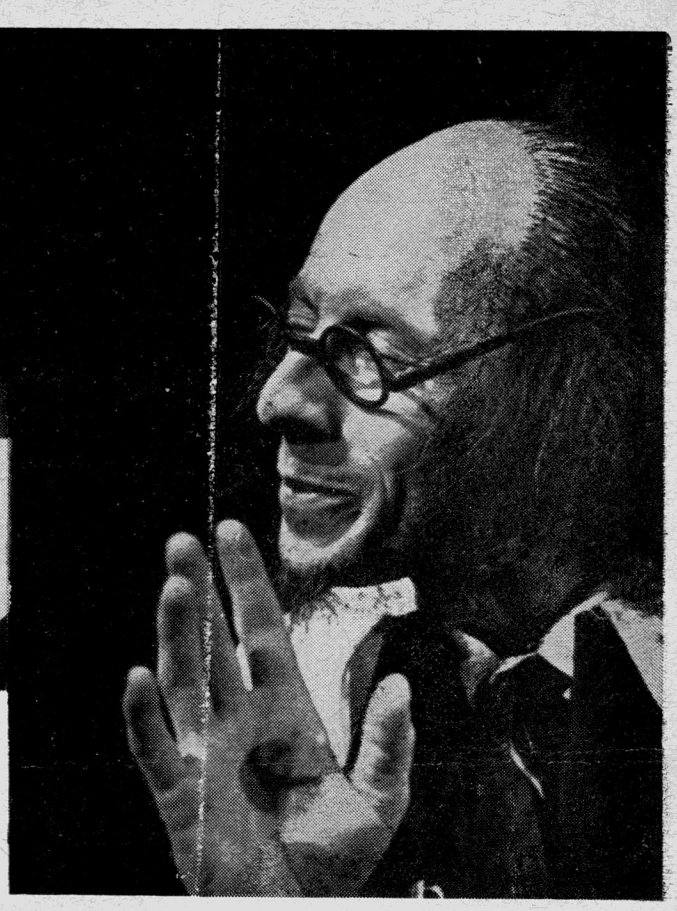

Pan Šulc v roli Harpagona

směl napovídat, stavěl kulisy, dělal inspicienta, vlásenkáře, kolegy nešťastnými a nebylo mi ani šestnáct! I s umělci jsem se pak na jevišti setkal: s paní Štěpničkovou, s panem Plachým, Korbelářem; režisér Sokolovský na mě řval, až mu oči z důlků lezly — zrovna když jsem studoval Zeď ve Snu noci svatojanské. Hrál jsem ji nezapomenutelně. Moje žena to viděla. V Shakespearovi jsem ale pravidelně podával dobré výkony. Například v Klatovech se k mému fotu na divadle modlily maturantky: „Ty náš svatej Třasořitko, dej ať nám ty maturity dopadnou . . . "

V kterém roce?

V padesátém osmém.

Nebyla mezi nimi jedna taková boubelatá s pihou na levé lopatce?

Ne. Zcela určitě ne.

To je dobře. A teď, Mistře, řekněte, která byla vaše nejzamilovanější role?

Výpravčí Hubička v Ostře sledovaných vlacích.

Nejzajímavější umělecký zážitek?

Když mi jako Vocílkovi spadly fousy.

A „Lakomec" je vaše kolikátá premiéra?

Sto čtyřicátá druhá.

Tak v ní zlomte vaz. Děkuji za rozhovor.

Neděkujte a zaplaťte.

Rozmlouvali M. Š. a M. C.

Jana Postlerová — MARIANE

„Molièrově břitkosti — a to si můžeme ověřit na kterékoli z jeho postav — neujde nic. Molière útočí na vše, co je ve sporu s přírodou. Tím nemyslíme pouze umělůstkářství a preciozitu všeho druhu nebo společenské snobství, ale zejména ty hry, kde se objevuje v lidech kterékoliv třídy vášeň, která je v rozporu s přírodou."

JIŘÍ FREJKA

„Vnitřní, ztajený a záměrně překrývaný rozpor je příznačný pro většinu Molièrových prací. Smích se v nich ozývá jako vykoupení z tragického prožitku, jako trumf nad zdolaným nebezpečím, jako zbraň proti zhoubné přetvářce. Proto je v jeho díle tolik lidského, tolik povzneseného nad zlomyslný úsměšek, tolik živého ve srovnání s fraškovitými situačními schématy a se ztrnulým klopýtáním loutek. Proto je Molière právem pokládán za zakladatele novodobé, skutečné komedie."

KAREL KRAUS

„Lidské neřesti nejkrutěji zasahuje, vydáme-li je na pospas smíchu veřejnosti. Důtka se lehce snese, ale žert se nesnáší. Být v očích lidí zlý, to jde, ale být směšný, je hrozné".

J. B. MOLIÈRE

„Goethe má hluboké slovo: jediná díla trvalá jsou díla příležitostná. To znamená: netvoř do prázdného prostoru, netvoř ze studené vášně akademické dokonalosti pro účel zcela abstraktní; naopak: tvoř z konkrétních potřeb pro zcela určité konkrétní účele. To je vlastní příčina velikosti Shakespearovy a Molièrovy: oba psali své divadelní hry pro určité, zcela konkrétní jeviště, pro určité herce, své kamarády a kamarádky, psali je z tlaku chvíle, aby ucpali díru v repertoáru, aby naplnili divadelní kasu zívající právě bolestnou prázdnotou... již svým vznikem nejsou to díla rozmaru nebo zvůle; naopak: nesou na svém čele onen nejvyšší odznak nutnosti, která náleží do kategorie rkásy železné, mnohem trvanli vější než všechny její odrůdy."

F. X. ŠALDA

JEAN BAPTISTE MOLIÈRE:

LAKOMEC

Režie: **František Čech**

Výtvarník: **Otakar Schindler**

Hudba: **Jan Tomšíček**

Pohybová spolupráce: **Radek Jiříkovský j. h.**

Inspice: **Jaroslav Fukala**

Napovídá: **Soňa Šimberová**

Hrají:

Harpagon	**Milan Šulc**
Cleant	**Pavel Leicman**
Èlise	**Alena Tománková**
Valére	**Alexander Postler**
Mariane	**Jana Postlerová**
Frosinne	**Blanka Meierová**
	Marie Viková
Jacques	**Milan Koutný**
Harlekýn	**Bohuslav Čvančara**
Colombina	**Milada Albínová**

sluhové

Premiéra v Divadle Petra Bezruče v Ostravě

dne 6. března 1970

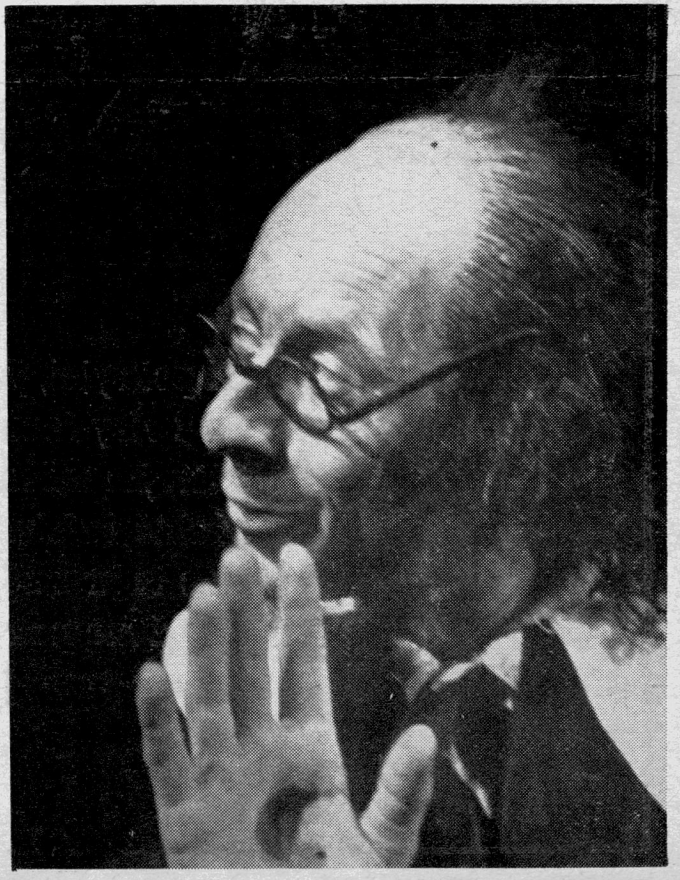

Program ke hře Lakomec vydalo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě —
Program připravil Milan Calábek —
Výtvarník programu Otakar Schindler —
Fotografie František Krasl — Typografická spolupráce Jindra Kosourová
Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, provoz 22,
Ostrava 1, Hollarova 14 — Cena 1,80 Kčs

„Ti pokrytci, již vším jen na užitku visí
a z víry řemeslo a obchod dělají si,
již lživým mžouráním a lstivou zbožností
si chtějí získat vliv a světské hodnosti,
jsou o to hroznější, že řinčí vztekle zbraní,
před jejímž mementem se každý v úctě sklání ...“
J. B. Molière